

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

<p>ELŐFIZETÉSI ÁR: Egy negyedévre . . . . . 1 forint Félévre . . . . . 2 forint Megjelen minden vasárnap.</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Csongrád, magtár-utca 41. hová az előfizetési- és hirdetési díjak, valamint a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.</p>	<p>HIRDETÉSEKET és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.</p>
--	--	--

A párbaj terjedésének erkölcsi befolyása a társadalomra.

III.

Mivel pedig még csak gondolni sem lehet arra, hogy a párbaj az államhatalom által akár egyéni jogkint akár pedig a — büntető jogszabályok codificatiójánál — specialis esetekre szóló fenytő módozatok ismertessék el: világos, hogy azt nemcsak ignorálni, hanem a társadalomban annak előnyére uralkodó minden félszeg fogalmat, hatalmának teljes erejével és fölényének egész erkölcsi méltóságával ellensúlyoznia kell, — hogy mindazok kik — habár törvényhozók is — a törvény tiszteletének, a közvélemény vállaira nehézkedve, fűgét szoktak mutatni, kiméletlenül és példásan fenytendők legyenek; melynélfogva a társadalomban mindenki beláthassa azt, hogy a párbaj, mint megtorlási módozat, egyáltalán nem felel meg az államjogi érdekeknek, annál kevésbé a társadalmi követelményeknek, mivel az egyéni sértett becsület helyre állítása tekintetében a legcsékélyebb értékkel bíró lélektani előnyökkel sem rendelkezik; sőt a főnnálló jogi elméletekkel szemben annyira bírálaton alul áll, hogy nem-

csak az igazságszolgáltatásnál mérvadó jogosság, hanem az alkalmazhatóság feltételeinek minden tulajdonságát is teljesen nélkülözi; tehát csak arra való, hogy a szélmalom vitorláira támaszkodó iparlovagoknak a közvélemény előtt tetszelgő vágyai hőmérsékletét még magasabb fokra villanyozza fel.

Eként annak, az okozott sérelmek orvoslására alkalmas módozatok elfogadását nem csak a józan ész hanem a természeti erkölestan elvei is egyenesen tiltják; sőt egyéni jogkint leendő elismerése, a társadalomra és a szűkebb körű családi életre is kiható veszedelmek kútforrása lenne; amennyiben az többé nem a rend, béke és nyugalom menedéke, hanem valójában a vadállati szokásoknak hódolt előidők vérfürdőiben úszkáló gladiátorok borzalmas orpheauma lenne: azon különbséggel, hogy míg amott az ügyességig fejlesztett massalis erők — vértfagyláló jeleneteik daczára is — többnyire magasabb nemzeti aspirációknak adtak lendületet; emitt — vagyis jelenkorunkban, — rendszeren a körülmények karjain pellengérré állított

egyéni becsület oltalmának czégére alatt, az önhatalmaskodási buta vágyaktól serkentett hajlamok féktenkedésére használtatnak fel.

Hogy ez állítás túlzás nélküli és a jelenkori társadalmi helyzet tartahatatlanságát világosan beigazolja, a szemünk elé tárult mindennapi események mutatják, hogy a sértett becsület követelményeinek coulissai mögé húzóó touristák az államhatalom erélyes intézkedéseire — daczolni merészkesedés jelcül — nemcsak markukba nevetnek, hanem a társadalmi balvélemények tisztázását ezélba vett minden nemesebb törekvés ellen, a közvéleményt mint alaposan begyakorolt avangardájukat fedezetkint tolják fel; hogy az általuk megmetyelyezett társadalmi gondolkozás és erkölcsök beteges állapotának orvoslására vezető minden befolyást, meghiusithassanak; szóval ahelyett, hogy a társadalmi külső rend erkölcsi méltósága előtt fejet hajtának, az ellen, minden rendelkezésükre álló ravasz csellogásokkal alattomosan és nyíltan is, phalanxokká tömörülve, az igazság és jogosság hamis bajnokaiként a társadalmi erkölcsök egészséges symptomai gyökerének elfojtására teljes csata-rendjüket mindannyiszor

TÁRCZA.

A HÜSÉG PRÓBÁJA.

— Részlet Ariosto Órjögő Rolandjából. —
(Folytatás.)

Hát az a sok bájos előkelő dáma,
Ki azt, aki híven epedez utána
Hosszú szolgaságban kegyéért könyörögve,
Akár egy kőbálványt, oly keveset szánja!
Ámde jön a kincsvágy és az erény hölgye
Im egy pillanatban el vagyon bővölve.
Nem nézve, hogy vén, rút szörnnyeteg a kérő,
Csöpp szerelem nélkül karjaiba tér ő!

Hogy ezt elkeseregtem, annak nagy oka van;
Lesz tán, ki nem érti, hajh, de értem magam!
Tárgyamtól el sem térített ez engem.
Mesémnél maradva szaporítám szavam.
Ahhoz nem, mi eddig vala énekemben,
De illő ahhoz, mit ezután kell zengnem.
Menjünk hát most vissza Rinald vitéz mellé;
Ki a serleg borát már-már megizlelné.

De még a kancsóhoz hozzá nem ért ajka;
Előbb még egy kissé tőprenkedett rajta,
S kis vártatva így szólt: »Bolond keres olyat,
Amit, hogy találjon, csöppet sem óhajtja.
Végre nóm is — csak nő, s minden nő botolhat.
Hadd meg hitem' s kancsód elibém ne toljad.
Lám eddig e hitben nem volt semmi bajom —
Sorsomon e próba javithat-e vajon?

»Kis hasszon, de nagy kár támadhat belőle,
Mert haragszik Isten az őt kísértőre. [gyon —
Nem kell többet tudnom, mint kedvemre va-
Ez a bölcseségem, mely lehet, hogy dőre . . .
De mindegy: vitesd el kancsódát, lovagom;
Szomjas rá nem vagyok s nem leszek, fogadom.
Édenben is tilos — emlékezz csak rája —
A tudás fája volt, nem az élet fája!

»Mint Ádám, miután az almából evett,
Melyről Isten mondá: »De ezt szádba ne vedd!
Magas boldogságból mély keservebe rontott
S egész életére nyomor részese lett:
Úgy a férj, akinek csakis az ad gondot,
Neje hogy mi mindent látott, csinált, mondott,
Vigságból búba, sötét gyászba süllyed,
Melyből soha többé ki nem menekülhet.

Jó Rinaldo így szólt, azt a kancsót véve
S elszántan magától jó messzire téve,
De a várnak ura szomorúan állt ott
S bőséges könnypatak toltú a szemébe.
S hogy lecsitult kissé, búsan így kiáltott:
»En is átkot mondok, nagy keserves átkot
Arra, ki engem e próbára rábeszél:
Ezért vesztettem el édes párom ezért!

Mért nem ismertelek tíz év előtt! Mentőm,
Oh mért nem lehettél tanácsadó nemtőm!
Elkérültem vón' a sok keserűséget
S azt a sok könnyet, mely hogy vakká nem tőn!
De mostan a függőnyt föllebentem néked:
Lásd meg bajom s birjon szájalomra téged!

Hogy és miképpen támadt a mérhetlen bánat,
Hallgasd meg, elmondom bús históriámat.

Átmentél egy helyen, mely mellett folyó van,
Ez a város mellett eltűnik egy tóban,
De meg' előbukkan és ha útja leve.
Gardaküldte habja elenyész a Póban.
Régen épült, akkor, amidőn bevéve,
Ledőlt Kadmos vára, a hatalmas Thésbe,
E helyt születtem én szegényes hajlékba',
De nemesi fajnak ifjú sarjadéka.

Ámde, bár házunkban gazdaság nem lakott,
Fortuna bölcsőmbé aranyat nem rakott:
Pótolta hibáját a kegyes természet:
Adott testi bájat, gyönyörű alakot
Sok leányt vont felém hő szerelmi érzet,
Sok asszonyt találtam, csókolásra készet!
Amiben szépségem' nagyban segítette
— Nézd el dicsekvésem! — magamviseletje.

Egy őszhajú bölcsnek folyt közöttünk élte;
Minden tudományhoz csudás módon érte
S százhuszonnyolezadszor látta már a nyarat,
Amikor a halál elközelgetett érte.
Késő aggkoráig zord magányba maradt.
De ekkor, utolsó esztendei alatt.
Egy szép nő szerelmét sok pénzen megvevén,
Lánygyermek apja lett ez asszonynak révén.

S hogy a lány szívébe nemes magot hintsen.
S ne üssön anyjára ki eladta kincsen
Teste szüzességét — ezt a szép virágot,
Melynél becsesb jószág az ég alatt nincsen —

kifejtik valahányszor azon kellemes helyzetbe kerülnek, hogy tényeik szabadalmára az államhatalomnak bizonyos személyes érdekek kedvéért tanúsító türelmességében, rést vehetnek észre.

Mindenesetre baj, hogy ez egyáltalán tapasztalható — ámbár könnyen érthető, ha figyelembe vesszük a közvélemény nyilvánulását, mely az elhintett hamis elvek hatásánál fogva, az államhatalom tevékenységére számtalanszor zsibbasztólag hat, továbbá, ha kellőleg mérlegeljük a ravaszkodó speculációt, melynél fogva a legkörültekintőbb örködés szemét bekötözni sikerül; mindazonáltal az egyszer-másor kinullázható nemes irányú törekvésnek pihenie nem szabad: mivel, a társadalmi békés együttlét biztosításának és a megfelelő természeti erkölcsanak művelésének, mint magas állam célok, csak akkor lehet méltó sikere ha az azt folyton rettegésben tartó garázdálkodások, hozzájuk méltó feynyitással sújtatnak illetőleg a ki-merülésig üldöztetnek.

Ezt megköveteli úgy a magas állam cél, mint a társadalom törvénytisztelő többségének érdeke annál inkább, mivel a napi renden levő esetek oly visszatetsző érzelmeket keltenek, hogy annak a méltó felháborodás közepett, alig lehet kifejezést adni, legfőképpen akkor, midőn tapasztalni kell, hogy a párviadatok — többnyire lealázó körülmények összejátszásával előforduló — akár megengedett, akár tiltott — gyakorlatában, a vivási ügyesség hiánya miatt — éppen annak kell a rövidebbet húznia, kinek különben is legtöbb oka lehet sérelemről panaszkodhatni, vagy pedig véletlenségnél fogva a sértő fél ve-

Kerülte véle a gonosz napvilágot
S itt, ahol magános puszta helyet látott,
Szo gálván néki a démonok csaptja,
E gyönyörű, gazdag palotát rakatta

Itt nőtt fel a leány, ritka bájjal telve,
Tisztes öreg dámák gondjától nevelve.
Csak egyetlen férfit, az apját ösméri.
Máznak még neve se juthatott e helybe.
S apja, példát tenni szép magzata elé,
Szobrászok-, festőknek bölcsen elrendelé
Csinálják meg képét sok arányos nőnek,
Bűnös szerelemből részt kik sohase vőnek.

S nemcsak olyanokét, akik réges-régen
Szerettek nagy nevet nagy erényességen.
S kiknek glóriája — a könyveknek hála —
Mint eddig, ezután sem lehet veszékeny:
Hanem olyakét is, kiket dics-sugára
Fényt ezután hullajt az az olasz határra.
Amely környülveszi im e szőkőkutát:
E nyolec szobor szintén ilyen asszonyt mutat.

Látván az aggastyán, hogy érett a lánya,
S boldogíthat bárkit, ki nőül kívánja,
Nem tudom, hogy mondjam: jó vagy rossz csillagom
Úgy hozta, hogy kezét éppen nekem szánja.
Urrá tón a házán, melyben íme lakom.
Urrá e szántókon, e széles tavakon:
Hozományúl kapta feleségem mindent,
Husz kerek mérföldön minden az enyim lett.

(Folyt. köv.)

Radó Antal.

szí ki magának a lator porozió o-roszlány részét; tehát mindkét esetben — több kevesebb enyhítő körülménnyel, a nélkül, hogy az elégtételadás-vevésből az igazság is származnék, bűncselekmény követetik el, egyfelül a testi épség és élet biztonság megejtése, vagy kísérelte, = másfelül pedig az államhatalom igazságszolgáltatási jog körének megsértése miatt.

Már most önkénytelenül fölmerül a kérdés, hogy a közvélemény, melynek várakozása oly gyakran előtérbe tolatik miként gondolkozik az ily tisztességesnek állított elégtételadás és vévés dolgában? — jogos és igazságosnak tarthat-e, bármily megszapult közvélemény is oly párviadalt, mely rendszeren a korcsma gőzéből fejlik ki, vagy az utcai pletykákból keletkezve a rágalom padokon érlelődik meg? A diszes előzmények után ítélve a párhajoskodási műkedvelésre buzdító felelet sem lehet valami hizelgő

Igen is, van egy közvélemény, mely törvény hiányában, nemcsak megköveteli, hanem szerencsés ki-mentelésében, a haza méltóságán ejtett csorba megtorlásául vivandó párviadalmat meg is koszorúzza; ennek van értelme az olyannak ellenében mely az okozott sérelmek kiegyenlítésére, az élet és testi épség biztonságát fenyegető gyilkot ad a hitvány mindennapiságokon véletlenül, vagy czélzatosan egymás ellen felingrelet összezördülők kezébe, kiknél még a jogos önvédelem használata sem szolgálhat mentségül és fogadható el igazolásul.

Az emberi gyarlóságot is számitásba véve, az indulatok kényszerítő hatalma soha sem lehet ok csak enyhítő körülmény, törvény helyett, elégtétel dolgában, az önbíráskodásból meríteni vigasztalást; mert napnál világosabb, hogy az ember saját szemüvegén mindig nagyobbaknak látja az igazságot is, mint másén, tehát kell, hogy az emberi fogalom szerint meghatározható igazság, mint bolygó csillag az államhatalom athmoephsrájában fedeztessék fel.

Mi és az államosítás.

A múlt évben megjelent ezen cikk miatt, mely politicalai tartalmúnak lett a csongrádmezei alispáni hivatal feljelentésében jelezve, a szegedi kir. törvényszék előtt, a „Tiszavidék“ szerkesztősége elleni sajtó vétés lett folyamatba téve és az ide vonatkozó vádhatározat a napokban ki is lett kézbesítve.

Miután így áll a dolog, melyről különben is a „Csongrádi Lap“ kárörvendő újdonsági közleménye útján már a múlt hét folyamán volt alkalom valamit olvasni, a közönség tájékozása végett, különösen azon uraknak, kiknek szemében a „Tiszavidék“ szerkesztősége már huzamos idő óta furcsa szálla volt, örömlük kicsapongásának alább szállításául — bizonyos körülményt tudomásukra hozni látszik szükségesnek.

Ezen urak előleges — később pedig bővebb — tudomásául szolgáljon e kijelentés

hogy cseppet sem lehet tartani alattomos lelkületük által epedve óhajtott oly nemű calamitástól melyből a szerkesztősége — csekély kellemetlenségen kívül — különös bajok keletkezhetnének; mert a régen tervezett és csak alkalomra várt, farkas verembe kedvelt Adonis-uk zuhant bele; melyből — reménység szerint — aligha fog szűzen kivaczkolódni, habár most már kézzel — lábbal iparkodnának is kihuzni; csak hogy oly szűkre lett kiczirkalmazva és kiszabva, hogy abból — a számitáson kívül esett periferia miatt — ugyan semmiféle szolgabírói doctori tudomány és fufang sem fogja kirántani, mert hát „dombos az ollett, nem lehet ám gyere ki!“

Sajnálni lehet a szegény fiatal embert kit a gonosz akarat — a „Tiszavidék“ szerkesztősége ellen irányított nemtelen bosszú érzetből — akaratlanul is a kelepcebe vitt; igen is akaratlanul, mivel abban, hogy a rövidebbet ki fogja húzni, az eredeti kézirat kiszolgáltatása által, a szerkesztőségnek is tagadhatatlanul jelentékeny része volt; kinek azonban mentségül szolgálhat a tudat hogy ezen eljárással a kontár timárok által kikicszerzeni szándékolt — saját bőrét kellett védelmeznie.

Egyébb iránt e dologhoz a szerkesztőségnek csak annyi köze van, hogy a politicalai tartalmúnak nyilvánított incriminált cikk a „Tiszavidék“ mult évi számában — az ő tudta nélkül közöltetett oly módon, hogy azt megakadályozni már egyáltalában — nem állott módjában; ami még korántsem volt oly égbe kiáltó bűn, melynek az róka kedvében Cicatricis főszolgabíró ur mint Stammer alispán ur méltó tanítványa, tekinteni óhajtotta; mivel abban az állami czélok csak bizonyos mérvben, amennyiben társadalmi kérdéseket érintettek, esvén bírálat alá, az alapos elbírálásra hivatott bíróságot agyafűt felfogással nem fogja a helyes útról eltéríteni; annyival is inkább, mivel, ha a hivatkozott cikk politicalai fontosságának feltétele megengedhető volna is, miután az államosításra vonatkozó törvényjavaslat — jól értse meg Dr. főszolgabíró ur — akkor még csak részletes tárgyalás alapját képezte, azonban törvény erőre nem emelkedett, tehát mint program állott, melyhez hozzászólni a közügy embereinek, bármely társadalmi közlöny útján is lehetett. — ezen körülménnyel fogva, tehát politicalai jelentőséggel egyáltalán nem bírt; s ezen az alapon, ha tudomással bírt volna róla a szerkesztőség, saját felelőségére is közölhetette volna.

Ez tehát a legkisebb baj, mely a szerkesztőséget aggodalomba ejtheti; mivel a legrosszabb esetben sajtó-rendőri kihágás czímen pénzbírsággal sújtaná a törvény; hanem van a dolognak egy másik csiklandóssabb oldala, melyért — ha megengedi a főszolgabíró ur — az értelmi szerzőn kívül egy szerkesztő sem vonható felelőségre, mely miatt azonban a nevezett fiatal ember ki véletlenül került credóba, aggodalmában méltán hetvenhét ránczra húzhatja homlokát.

Hanem hát úgy látszik, hogy a főszolgabíró úrnak igen szorgalmasan tetszik a „Tiszavidéket“ betűzni, s e mellett borsüzletéről sem tetszik megfélekedezni; a hol pufra tetszik kiszolgálni! Idáig megvagyunk vele elégedve; hanem becses figyelmét egy veszedelmes concurrentiára vagyunk bátrak felhívni, hogy a „Tiszavidék“ üzletében ezután paprika lesz eladó

Melytől olyant prüsszent a görög,
Hogy a szoba bele mennydörög.

Újdonságok.

— Fock János képviselő ur választása ellen beadott kérvény f hó 22-ikére kitűzött érdemleges tárgyalását a bíráló bizottság — a választási iratok beszerzése végett 10 napra elhalasztotta.

— A keresztény gőzmalom részvény társaság f. évi tisztújítása érdekében f. hó 21-én d. e. 9 órakor, a polgári kör helyiségében előértekezlet tartatott és pedig azon eredménnyel, hogy a jelenlegi tisztikar helyett, újak fognak választatni. Ennél fogva f. hó 27-én az az ma, a keresztény gőzmalom helyiségébe összehívott részvényesek által, Elnök igazgató, és 2 aligazgató és 1 választmányi tag fog megválasztatni,

— **A „Csongrádi 48-as Népkör“** folyó hó 25-én tartotta meg tisztújító közgyűlését. Elnök lett: Sohlya Antal; másod elnök: Major István; jegyző: Szentkereszty Tivadar, pénztárnok: Kajtár Sándor; könyvtárnok: Forgó Imre; rendező: Tari János; választmányi tag; Hock János; választmányi rendes tagok: Bucsi János, Bába Sz. Rókus, Cseh József, Eszes Mátyás, Fekete B. József, Hegyi Antal, Kacziba István, Márton András, Ornyik Sz. János, Siha József, Szegi Pál és Szóke Pál; póttagok: Bocskoros Farkas, Cseh Gábor, Kelemen Mátyás és Szabó Henrik, Kávai László.

— **A csongrádi iparosifjuság** által 1848. Mártius 15-ének megünneplésére f. hó 20-án a „Központi Szálloda“ termében tartott táncszalaggal egybekötött társas vacsorán többnyire helybeli iparosok közül mintegy 70-en vettek részt. Az estélynek érdekes mozzanatát képezték az alkalmi szavallatok, melyek hanem is mindenben sikerültek, mindazonáltal a czélnak megfelelő buzgalom által a varakozást kielégítették.

— **Részvét nyilatkozat a „Tiszavidék“** szerkesztőségétől Dr. Cicatricis Lajos főszolgabíró úrhoz. Ökölnyi könyhullatás közt vetünk tudomást azon hajmeresztő esetről, mely-nél fogva drágalatos életét hazafias önfeladózással koczkáztatni elég bátor volt. Sajnáljuk, hogy előbb nem vehettünk tudomást vitézlő lelkületének rettenhetlenségéről, mely-nél fogva a görög tüztől szikrázó szeméi daczára — miket a „Tiszavidék“ cikkei hozhattak káprázatba — kacsócskája köthetett csak a kard pengéjével szoros barátságot. Tudomására hozzuk tehát az összes személyzet, különösen a szerkesztőségünket ostromló közönség méltó felháborodását, mesterének — quasi ellenfelének — ügyetlensége fölött, mely-nél fogva bajusza helyett keze bubját sachterolta meg. Kétségbe vagyunk esve, hogy most már sok időbe fog kerülni, míg **Sima Ferencz** ez ügyetlenséget helyre fogja reperálhatni.

— **Lopás.** Vig társaság mulatott az elmúlt hét elején Csany község egyik korcsmájában, köztük T. ur és valami Glantz nevű zsidó suhancz. Mulatság közben T. ur zsebéből hogy — hogy nem, eltűnt 100 frt. T. ur a kárt csak akkor vette már észre, midőn a korcsmát elhagyta; de egyuttal a csendőr laktanyába tért be, hol a rajta megessett bűvészeti eljárás eredményét az őrsparancsnok tudomására hozta; ki is a terhelő gyanu okok alapján Glantz urat kérdőre vonva. ügyes cselofogással beismertette vele bűnét, ámbár eleiben ártatlanságára hivatkozva, ugyan kötötte az ebet a karóhoz. De végre is töredelmesen azt is bevallotta, hogy a pénzt a községháza udvarán levő tűzifa közé tette el; a mi csakugyan úgy is volt. Érdekes a dologban az hogy az ipse Csanyon egypár zsidó családnál, mint hittan tanító, illetőleg nevelő működött; sőt mint mondják, rabbi jelölt volna.

— **Kivándorlás Amerikába.** Évek óta tart ugyan a felvidékről az Amerikába való kivándorlás, azonban mióta az éhínség kitört, megkésztározódott a felvidéki kivándorlóknak száma. Az utóbbi hetekben alig mult el nap, hogy a rendőrség a budapesti központi személypályaudvarban Amerikába induló egyéneket ne tartóztatott le. A letartóztatottak közt sok katonaköteles is akad. Ezeket a rendőrség kihallgatásuk után, illetőségi helyeikre tolonczoltatja. Annak a sajtáságos körülménynek, hogy Amerikába induló embernél még az utiköltségre való pénz sincsen, az a nyitja, hogy a kivándorlást eszközölő bécsi társaságnak pósta utján s rendszeren a fővárosból, hol a nagy forgalom mellett nem igen tűnik föl, előre elküldetik — maguknak a körülbelül 100 forintnyi utiköltséget, illetőleg szállítási díjat. A kivándorlást legnagyobb mértékben most is a „Red star Line“ bécsi ügynökség eszközli. Ez az ügynökség leginkább Abauj és Arvamegyéből szállítja a kivándorlókat. A társaság újabbban a fővárosba is küldözgeti nyomtatványait. A fővárosi rendőrség a minap Teutsch Fridrika és Dániel medgyesi illetőségű, Amerikába indult kivándorlókat állította elé a központi pályaházban.

— **Tanoncz.** Ki volna más, mint dr. Cicatricis ur kedves főszolgabíránk, ki a vívás nemes mesterségéből lecze órákat vett magának. hanem úgy látszik, hogy a mester

a lurkó nebulónak tölcserrel akarta a fejébe verni a nemes tudományt, mivel nyakába kellett venni a karját. Ez ugyan nem valami nagy előrehaladás arra, hogy Sima Ferencz ural duellálhasson valaki. Ily eredmény után biztosak vagyunk benne, hogy Sima Ferencz urnak legkisebb oka sem lehet a főszolgabíró urtól remegnie. — (Hacsak nem a bajusza hegyétől. Szedő.)

Tavaszi divat 1892. Henneberg G cég általánoson ismert zürchi gyárában az idej moderu divatot képezi: csikos peckiu csinos virágcsokrok és egyéb szép mintákkal. Az első helyen áll a nyomtatott indiai foulard szövet, surah, vagy az ugynevezett Rougeants, amelyekből igen sokat szállít a szélrózsa minden irányában; az utóbbi egészen új árucikk' amely bátran sorakozhatik a foulard mellé s így mind a két divatcikk bátran léphet a legfelsőbb divattörvényszék a hölgyvilág elé; amely hivatva lesz különbséget tenni a fölött, hogy jövőben mely divatcikk-é legyen a vezérszerep. Az indiai foulard szövetek jutányosabbak surah selymek pedig a körülményekhez képest drágábbak, mivel finomabb minőségű állított elő, Csikos és keczkás surah-, mervilleux-, s taffeta — szövetek stb. csakugyan modern divatcikk, a melyeket eddig nem gyártottak. Ezen selyemszövetek a divatpiacot már azért is képesek voltak meghonítani, mivel ezek a legújabb színekben, a legmodernebb minták szerint kerülnek ki a gyárból. Páris — a francia főváros — óriási mennyiségben rendelt a changeant-, de különösen a taffetaszövetekből — ruháknak, továbbá surahselymeket, melyek ismét divatba jöttek és szélesedtek, mint 10 év előtt voltak. Fekete és színes damastok apró figurák és csikokkal, 2 és 3 színű damastok antique moiéek fekete 1 és 2 színű peckinek mervilleux satinak, sarah, foulard, armurek, bengalinek, duchest — sattinek, lyoni satin, chinai crépe, francia faillok, taffeták stb. számtalan mennyiségben és színekben rendeltek meg oly annyira, hogy még a legkényesebb izlést is képesek vagyunk kielégíteni. Előnyben részesített diustszínek, gris beige, hélistrope, fraik, villám és zöldes kék (Lémontó) színű a legkülönbözőbb fokozatokban vannak: sárga, vörösés lila, világos sárgás-zöld, rózsaszínű és kék a legteltebb nuanocokban. Nagy luxust képez a selyem alsó ruha, melyekben a legnehezebb szöveteket használják. épp így bélelik jelenleg a selyem ruhákat tafotával, vagy foillal melyek viselésénél erősen suhog, a mi azt bizonyítja, hogy a selyem valódi, hamisítatlan.

Egy új találmány. (Kávé pergelő gép.) Közgazdasági szempontból egy igen fontos találmányt mutattak be f. hó 12-én Debreczenben nagyszámú szakértő közönség előtt, mely nem egyéb, mint egy kávé pergelő gép oly szerkezettel, mely a kávé pörkölésénél elszálló caffenin és illatos gőzök értékesítését eszközli.

Tudjuk ugyanis, hogy a kávé pörkölése közben súlyából azért veszít, mivel az elillanó víz és egyéb részekkel együtt igen becses anyagok (caffenin és illatos olaj) mennek kárba. A szóban levő találmány ezen elillanó becses részeket felfogja és értékesíti oly módon, hogy a két forgatható gömbből álló készülék szerkezeténél fogva az egyik gömbben levő kávé elszálló készülék gőzeit a másik gömbben levő pótkávéhoz eresztí, mely azon gázokat magába szívja s ezen eljárási mód által a kávénak legbecsebb alkatrészeiből mintegy 58 százalék a fogyasztás számára megtakarítatik.

Az új találmány — mely már öt állam szabadalmával van ellátva — egyszerű szerkezettel bír, s bárki által is könnyen kezelhető. E találmány közgazdasági szempontból kiváló fontossággal bír, nemcsak a kereskedelemre nézve, de általában a háztartásra nézve is. A készüléknek és kezelésének bemutatása alkalmával a jelenvolt szakértők egyértelmű kedvező nyilatkozatokat tettek felőle, s ugyanez alkalommal kávé illattal telített pótkávéból főzési kísérletek tételén, az ilymódon nyert folyadék, a valódi kávé hozzáadása nélkül is kellemes zamatúnak és teljesen megfelelő kávé ízűnek találtott. A készülék feltalálója **Leidenfrost Armin** debreczeni kereskedő, ki ezen találmányának nagyban előállítására czéljából **Györffy Aladár** (Tóth Gyula cég) vas nagy kereskedővel és **Piros Béla** deb-

reczeni mulakatossal szövetkezett. Nevezet' vállalkozók már most is azon helyzetben vannak, hogy a különböző nagyságban előállított gépeket megrendelés esetén bárki-nek mtgküldhetik.

— **A pápa hagyatéka.** A „Pesti Hirlap“ szerint a párizsi „Figaro“ nyomán a vatikanhoz közel álló körökben azt beszélik, hogy XIII. Leo, egy külföldi bankban öt millió frankot helyezett el megtakarított pénzéből utóda számára. Ezen összeg csak magán ajándékkul fog szolgálni s az a czélja hogy a jövőendő pápának rossz idők beálltával, segély pénze legyen.

Menyasszonyi selyem ruhákra való selymeket fekete, fehér és crème színekben, simát és damastot méterenként 45 krtól 16 frt 65 krig (mintegy 300 különböző fajtaban) szállít egyes öltönyökre, vagy egész végekben is postabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba intézett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom.

Az „Élet“ folyóirat II. évfolyamának 4-ik száma a következő tartalommal jelent meg: Az éhezéskért. Felhívás az „Élet“ olvasóihoz. — Hampelné Pulszky Pollyxéna: A nőkérdéshez. — Ambrózius Desző: Villám. — Lenkei Heurik: Románzó. (Költemény.) — Canth Minna: A szegény nép. (Elbeszélés.) — Gyöngyössy Gyula: A világ egy nagy temető (Költemény.) — Demolins Edmond: A szocializmus. (Vége.) — **Irodalom és Művészet:** Kéz- és művészet 1, K. L. — 2. Kaczányi Ödön: Mair Károly A „Flagellansok“ ezimű képe műcsarnokban irodalom. Váradi Antal: Elmulit évek. — Dr. Tély Iván: Kisfaludy Károly „Mohácsa“. — Színház: Bartók Lajos: Erzsébet királyné. — **Köszönet:** Simon Sándor: A borkérdés Magyarországon. vegyesek — Szemle — Hirdetések. Az „Élet“: Dinér József, Dióssy Béla, Gerő Ödön, Hermann Antal, Jancsó Benedek, Kunos Ignác, Sármai József közreműködésével szerkesztik: Katona Lajos és Vikár Béla. Kiadótulajdonosok: Vikár Béla és Sármai József. — Az „Élet“ havonként kétszer: minden hó 15-én és utolsóján jelenik meg három nagy nyolczadrétű iven, az az körülbelül félszáz lapnyi élénk, változatos tartalommal. Előfizetési ára: Egyes szám — frt. 25 kr. Negyed évre — 1 frt. 50 kr. Félévre — 3 frt. — Egész évre — 6 frt.

Köszönet.

A hernyószedés ideje Rossz szokás, hogy sokan akkor fognak — ha ugyan fognak — a hernyók szedéséhez, mikor azok téli álmukból felébrednek és kezdenek szétmászni. Ez nagy hiba, miután ily tökéletlenül végzett munkával maguknak és másoknak kárt teszünk, mert a hernyók éheesebb része már enni való után szétmászik az üres, vagy félig üres hernyó-fészkek leszedésével pedig nem sokat használunk fáinknak és ha alaposan át nem nézzük fáinkat, csak nagyjából kapkodjuk le, ami épen szemünkbe ötlök, nem csodálkozhatunk, ha fáinkat lerágnak a hernyók. Most ebben az időben, midőn még jobban ráérünk, lássunk hozzá a hernyózáshoz és végezzünk alapos munkát. All pedig ez abból, hogy leszedjük a hernyófészkeket, a szembeötlő gyűrűs és gyapotos hernyók tojásait, a hernyóbabokat, a fán maradt leveleket, elrothadt és a fára száradt gyümölcsöket, mert ez mind kártékonyak. a száradt levelekben is lehetnek elrejtve férgek, vagy azok tojásai.

GÖZHAJÓZÁS.

Személyszállító-hajók közlekedése egyes szolgálatban a Tiszán.

— Érvényes 1892. évi mártius 17 től. —

I.		
Szolnokról Szegedre:	kedden	} d. u. 3 órákor.
„	csütörtökön	
„	szombaton	
II.		
Csongrádról Szegedre:	szerdán	} reggel 4 órákor.
„	pénteken	
„	vasárnap	
III.		
Szegedről Szolnokra:	hétfőn	} d. u. 3 órákor.
„	szerdán	
„	pénteken	
IV.		
Csongrádról Szolnokra:	kedden	} reggel 4 órákor
„	csütörtökön	
„	szombaton	

Felölös szerkesztő: SZILBER JÁNOS.

Megjelenik 40,000 példányban.

PESTI HIRLAP

független, szabadelvű, demokratikus napi közlöny,
naponként 16-20, ünnep- és vasárnapokon 24-28-32 oldal terjedelemmel

RENDES ZENEMELLEKLETEK.

A husvétii számhoz rendkívüli kedvezményül az előfizetők számára egész eredeti regény lesz mellékelve.

Jókai Mór tollából a nyár folyamán **TRENK** czimmel érdekesítő történeti regényt közöl a Pesti Hirlap

Előfizetési ára: Egészévre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr.

A fürdő- és utazási idény alatt a lap egyszerű bejelentésre bárhová és bármely időre utána küldetik az előfizetőnek.

Mutatványszámokat kívánatra egy héttig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal

Budapest, V. ker. nádor-utca 7 szám.

MAGYAR UJSÁG

Lapfajtájában:
DR. FENYVÉSSY FERENCZ
ország. képviselő.

Előfizetési árak: Egész évre . 12 frt.
Félévre . . . 6 frt.
Negyedévre . . 3 frt.

A „Magyar Ujság” kiadóhivatala egész éves és féléves előfizetőinek azt az állandó kedvezményt nyújtja, hogy a „Magyar Ujság”
valamennyi sorsjegyeire,
melyek Magyarország és Ausztria összes törvényesen engedélyezett sorsjegyeinek két csoportjából állanak és a Magyar Leszámloló és Pénzváltóbanknál letétbe helyezettek, jászanak és évenként letétbe helyezettéket, csoportonként 65,
tehát 130 huzásban részestülnek és csoportonként 3 1/2, tehát összesen
7 millió nyerevényre játszanak.

A felszítás egy történet, hogy a „Magyar Ujság” midazon esetben, melyben valamelyik sorsjegye kihuzatik, a nyerevényösszeg felet előfizetőinek engedi át, oly formán, hogy egyik budapesti krt. közlegyző előtt egész éves előfizetői sorából 30, s féléves előfizetőiből 20 sorolatok ki. Ezen 50 előfizető között osztatik szét az egész nyerevény fele.

Mutatvány számokat kívánatra ingyen küld a
„Magyar Ujság”
kiadóhivatala
Budapest, IV. kerület, Gránátos-utca 1. sz.
3-3.

BOR-KIVONAT.

Pillanatnyi előállítása, kitünő, egészséges bornak, melyet a valódi bortól lehetlenség megkülönböztetni, ajánlom mint értékes különlegességet.

2 kiló ára (100 liter borhoz elégséges) 5 frt 50 kr., utasítási iv mellékelve. A legjobb eredményért és a kitünő gyártmányért kezeskedem.

Spirituszmeztakarítás

az én eddig fölülmulhatatlan erősítő szeszemmel, melyet pálinka-gyártásnál szintén alkalmazhatnak, érhető el; ezen szesz az italoknak kellemes és csipős izt kölcsönöz és csak nálam kapható. Ara kilonként 3 frt 50 kr. (600-1000 literig bezárólag) használati utasítással.

Ezen különlegességeken kívül ajánlom különféle SZESZEIMET, — RUMOT COGNAKOT, finom LIQOROKET stb., mint utolérhetetlen kitünő italokat. Utasítás mellékelve. — Árjegyzék díjmentesen.

Karl Philipp Pollak,
szesz különlegességek gyára Prágában.
Szakértő ü g y n ö k k kerestetnek.
16-50

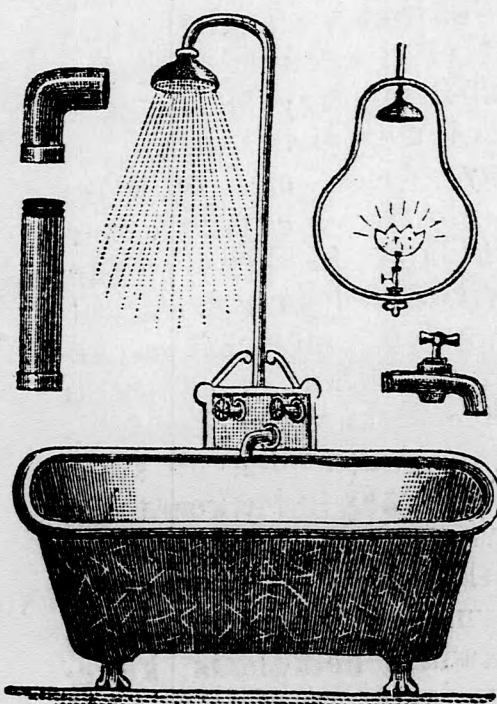
KNUTH KÁROLY

műszaki irodája és gyára.

Budapest, VII ker. Szövetség-utca 3 sz.

Elvállal és berendez:

Légszesz és vízvezetékeket.
Szivattyúkat minden czélra, vízszállító kasokat.
Szivattyú telepeket járgány, légszesz-gőz-és vízmotor hajtással.
Városok, gyárak, kastélyok lakóházak stb. vízzel való ellátását.
Minden rendű központi fűtéseket, állami nyilvános és magán épületek részér e Szellőztetéseket.
Gőz, köd és zuhany fürdőket.
Szárítókat, bármily czélra.
Legjobb rendszerű closeteket.
Vas és kőagyag cső csatornázásokat.
Gőzfűző és gőz mosókonyhákat.
Szűrő és fertőztelenítőket.
Természetes légszesztelepeket.
Kőszén és olaj gázgyárakat.

KŐAGYAG CSÖVEK NAGY VÁLASZTÉKBAN RAKTÁRON.

Berendezett telepekről a legjobb elismerések.

Költségvetéseket készséggel készít.